

Da sejrede den Opfattelse, at man skulde lade de røde, smaa Sideskibe bestaa, fordi man mente, at de skjulte ikke noget væsentligt af det gamle Kunstværk, vare ikke til Hinder for, at man kunde glæde sig over en romansk Kirke i dens oprindelige Skikkelse, og fordi de havde selvstændig Værdi som et historisk Mindesmærke fra en senere Tid. Ved Ribe Domkirke lod man ogsaa Stormklokketaarnet bestaa, der fremtræder som et selvstændigt Kunstværk, hvortil ogsaa er knyttet et særligt historisk Minde, der vilde forsvinde, dersom Stormklokketaarnet i Ribe var revet ned, det historiske Minde fra den Tid, da Kristian Rantzau i 1644 anbragte Kanoner i Domkirkens øverste Vinduer for at skyde paa den svenske Besætning; der holdt Riberhus, og derved tvang Riberhus til Overgivelse. Af samme Grund lod man „det gule Stift“ paa Vallø Slot staa. Da Vallø Slot blev genrejst efter Branden, var der stærk Tale om at fjerne en Tilbygning, som man kalder det gule Stift, og som var rejst i det 18de Aarhundredes Stil, fordi man mente, at den skæmmede den gamle Renaissancebygning, stod saa daarligt til Mette Rosenkrantz's Bygning. Man gjorde det imidlertid ikke, men lod den blive staaende, fordi „det gule Stift“ havde selvstændig Værdi som Bygningsværk og som historisk Minde.

Disse Tilbygninger kunne mange Gange ikke blot staa sammen med et saadant gammelt Mindesmærke uden at forringe Værdien, men de kunne endog mange Gange give det forøget Værdi, naar de vise de skiftende Slægters Kærlighed og Omhu for disse Mindesmærker, vise, hvorledes enhver har tænkt paa at give sit Bidrag til dem, hver har villet efterlade et Minde, der knytter sig netop til den Slægt, der byggede det. Lad os se paa Massen af vore danske Landsbykirker. Der staa mange Steder et Skib, et Hus af Graasten, bygget i den romanske Tid med smaa, rundbuede Vinduer, og saa er der et gotisk Kor med spidsbuede Hvalvinger, der er føjet til i den senere Middelalder, og saa staa der et Taarn af røde Mursten, ligeledes føjet til i den senere Tid, samt Vaabenhus og Ligkapeller, der ere komne til ned igennem Tiden. Gaar man til Kirkens Indre, vil man finde Altertavle, Prædikestol og Kirkestole med Snitværk fra Christian IV's Tid. Intet Men-

neské finder, at der er nogen Disharmoni i dette, at Bygningsmaaden saaledes stammer fra forskellige Tider, at dens indre Udstyr stammer fra en Tid, der ikke har noget at gøre med Bygningsens øvrige Stil. Ingen vil finde noget at indvende derimod. De fleste ville finde, at Bygningen netop derigennem faar forøget Værdi, idet de huske paa, at hver enkelt Slægt har handlet med samme Maal: „Gud til Lov og Ære, Menigheden til Gavn“, som der vistnok staa i Snese af danske Landsbykirker, der netop ved deres Udseende vise Sammenhængen gennem de skiftende Tider, medens saa meget andet forgaar: Sammenhængen i Slægternes Arbejde imod det fælles Maal.

Det bliver derfor netop snarest en Pligt for Samfundet i vore Dage at bevare det historiske Udseende, som en saadan Kirkebygning eller andre Mindesmærker have faaet i Tidens Løb. Man skal være uhyre varsom med at forstyrre det Billede, navnlig det landskabelige Billede, som er kommet frem, og som er blevet en hel Række Slægter kært. Nede paa Lolland, mellem Nykøbing F. og Maribo, ligger en Kirke, Radsted Kirke, som havde et meget højt, smukt og slankt Spir, der for nogle Aar siden brændte ved Lynnedslag. Det blev genopført af Kirkens Ejer nøjagtig i samme Skikkelse som før, og det staa nu til Glæde for hele Østlolland. Der vilde være gaaet noget tabt, om et saadant gammelt Spir, der knejsende kunde ses viden om i det flade Land, var blevet ombyttet med et andet Spir, som Kirkeejeren maaske kunde være kommen noget billigere til. — Nede paa det nordlige Falster ligger der en Kirke, Kippinge Kirke. Det var i gamle Dage et berømt Valfartssted, hvortil man valfartede for at bede til det hellige Blod, en enestaaende Relikvie i Danmark. Da jeg for nogen Tid siden var nede og saa Kirken, var Spiret taget ned paa Grund af Brøstfældighed — det havde ogsaa set ud til, at det ikke kunde staa mere. Saa spurgte jeg Folk: Ja, men det bliver da sat op igen? Det var nemlig meget karakteristisk for Kirken og for hele Landskabet, milevidt omkring var det det eneste Spir, man saa, og man vidste, naar man saa det, hvad det var for en Kirke. „Ja“, sagde de — „vi ville helst se at faa et billigere Spir, vi